

Eva Kunovská

Vymenúvacie konanie doc. JUDr. Jozefa Meteňka, PhD., za profesora v odbore „ochrana osôb a majetku“

Dňa 16. 12. 2014 sa na rokovaní Vedeckej rady Akadémie Policajného zboru v Bratislave uskutočnilo vymenúvacie konanie doc. JUDr. Jozefa Meteňka, PhD., za profesora v odbore „ochrana osôb a majetku“. Uchádzač pôsobí na Akadémii Policajného zboru od 1. 8. 1986 – ako vedecký pracovník II. stupňa na oddelení analýz bezpečnostných činností, od 31. 3. 1989 ako vysokoškolský učiteľ na katedre kriminálnej polície a katedre spoločenskovedných disciplín. V súčasnosti zastáva funkciu vedúceho Katedry kriminalistiky a forenzných vied A PZ.

Predseda inauguračnej komisie prof. Ing. Jozef Stieranka, PhD., otvoril inauguračné konanie doc. JUDr. Jozefa Meteňka, PhD. Privítal prítomných, predstavil členov komisie (prof. PhDr. Květoňa Holcra, DrSc., prof. Ing. Miroslava Rybáča, DrSc., a prof. JUDr. Ivana Šimovčeka, CSc.), oponentov (prof. JUDr. Mgr. Janu Viktoriovú, PhD., prof. PhDr. Jiřího Strausa, DrSc., a prof. Ing. Josefa Reitšpísa, PhD.). Konštatoval, že inaugurant v súlade s platnou legislatívou naplnil stanovené kritériá, je naplnená aj požiadavka § 6, ods. 6, 7, 9 a 10 vyhlášky MŠ SR č. 6/2005 Z. z. v znení vyhlášky MŠVVŠ SR č. 457/2012 Z. z. a že sú naplnené aj ostatné náležitosti citovanej vyhlášky a kritériá vymenúvania profesorov schválené vedeckou radou akadémie. Potom predseda inauguračnej komisie predniesol podstatné časti o aktivitách inauguranta, oboznámil prítomných s jeho životopisom a odovzdal mu slovo na prednesenie inauguračnej prednášky.

Doc. JUDr. Jozef Meteňko, PhD., predniesol inauguračnú prednášku s názvom: **„Pokroky v kriminalistike a ich vplyv na obsah policajných činností“**.

Po jej ukončení sa ujali slova oponenti, ktorí vo svojich posudkoch označili doc. Meteňka za vysoko kvalifikovaného vedecko-pedagogického pracovníka. Vyzdvihli jeho bohaté a hodnotné vedecké aktivity, ale rovnako aj šírku predmetných oblastí jeho záujmu. Konštatovali, že v priebehu svojej pedagogickej praxe pôsobil vo viacerých pedagogických i vedeckých funkciách a aktívne sa zapájal do vyučovacieho procesu vo všetkých troch stupňoch vysokoškolského vzdelávania. Vo svojej pedagogickej a vedeckej profilácii sa zaoberá predovšetkým problematikou kriminalistických a forenzných disciplín. Jeho silnou stránkou v tejto oblasti je zásadný podiel na priamej výučbe v celom rade predmetov obsahujúcich túto problematiku a uplatňovanie výsledkov vlastného i prebraného výskumu vo výučbe. Vhodným spôsobom zúročuje svoje bohaté praktické skúsenosti, ktorými kreatívne dopĺňa svoje hlboké teoretické poznatky.

Okrem pedagogického procesu je dôležitý jeho podiel na tvorbe koncepčných otázok výučby a vedeckej orientácie predovšetkým v študijných programoch bezpečnostno-právna ochrana osôb a majetku, bezpečnostno-právne služby vo verejnej správe a v celom rade predmetov ako metodológia kriminalistického výskumu, teória kriminalistiky a kriminalistických expertíznych činností, úvod do kriminalistiky a ďalších. V tejto oblasti pôsobí aj ako garant alebo spolugarant.

V priebehu posledných 2 rokov pripravil podstatné časti nového študijného odboru „kriminalistika a kriminológia“. Po jeho akceptácii príslušnými orgánmi Slovenskej republiky a po jeho akreditácii bude doc. Meteňko pôsobiť ako garant študijného programu.

Doc. Meteňko pôsobí v oblasti kriminalistiky a policajných vied nielen na Slovensku, ale aj v zahraničí. Na Inštitúte Finančnej správy prednáša colníkom, ako lektor opakovane pôsobil v štruktúrach MEPA. Vysokoškolskú výučbu realizuje aj v Českej republike na

Fakulte manažmentu Vysokej školy ekonomickej v Prahe a na Vysokej škole európskych a regionálnych štúdií v Českých Budějoviach.

S rovnakou zodpovednosťou sa okrem klasickej výučby venuje systému ďalšieho vzdelávania v špecializovanom kvalifikačnom vzdelávaní a tiež v odborno-zdokonaľovacích kurzoch. Významnou súčasťou jeho pedagogickej činnosti je jeho pôsobenie v rámci doktorandského štúdia. Bol školiteľom dovedna osemnástich doktorandov, z toho traja už úspešne dokončili štúdium. V súčasnosti vedie 8 doktorandov. Jeho prístup k študentom sa vyznačuje náročnosťou, spravodlivosťou, vedením k zodpovednosti a samostatnosti, ale tiež budovaním spolupatričnosti k danej profesii. Práve vedenie doktorandov, smerovanie ich vedeckej práce a publikačnej činnosti charakterizuje prínosy a rozvoj vedeckej a študijnej problematiky daného oboru.

Vedeckovýskumná činnosť doc. Meteňka sa vyznačuje rozsiahlosťou a multidisciplinárnosťou a vo všeobecnosti dokladuje jeho dlhoročné zapojenie do riešenia celého radu vedeckovýskumných projektov so zameraním do rôznych oblastí s bezpečnostnou problematikou. Bol a je hlavným riešiteľom, prípadne spoluriešiteľom viacerých vedeckovýskumných projektov, ktoré súvisia s otázkami bezpečnosti z pohľadu geopolitických zmien, napríklad: Koordinovanie národného výskumu a politiky na zaistenie bezpečnosti pri významných udalostiach v Európe EU SEe II, Posilnenie európskej koordinácie v oblasti národných výskumných programov bezpečnosti pri významných udalostiach, Správna prax pre dialóg a komunikáciu ako strategické princípy policajných činností na politické manifestácie v Európe a Organizovaný zločin v SR. Ďalej potom projekty z oblasti prevencie – napríklad Prevencia kriminality mládeže v policajných činnostiach, prípadne Analýza vymedzení policajných činností a ich klasifikácií, Metódy a postupy práce na mieste činu, Kriminalita související s informačními a komunikačními technologiemi – kriminalistické a forenzní aspekty, Previerka výpovede na mieste ako kriminalistická metóda a ďalšie. Žiadateľ predložil celkovo 20 projektov, v ktorých vystupoval ako hlavný riešiteľ alebo ako člen riešiteľského tímu. Z celkového počtu projektov je v jedenástich vedený ako hlavný riešiteľ a sedem projektov je medzinárodných.

Vedecko-teoretická činnosť doc. Meteňka je veľmi rozsiahla, vyznačuje sa interdisciplinárnosťou. Svojím obsahom a zameraním je cenným prínosom v rozvoji bezpečnostnej teórie a praxe. Odrážajú sa v nej rozsiahle skúsenosti a schopnosti analyzovať problémy, správne hodnotiť súvislosti a prijímať relevantné závery, ako aj schopnosť tieto zovšeobecňovať a uplatňovať zákonitosti ďalšieho rozvoja v bezpečnostných vedách.

Doc. Meteňko je autorom a spoluautorom veľkého počtu domácich i zahraničných monografií, učebníc, skrípt, výskumných štúdií a správ, vedeckých prác a príspevkov publikovaných v zborníkoch a časopisoch doma i v zahraničí. O akceptácii jeho vedeckých názorov svedčí viac než 230 citácií, z toho domácich približne 150 a zahraničných vyše 75.

Doc. Meteňko svojou pedagogickou činnosťou preukazuje, že je erudovaný, zodpovedný a kreatívny vysokoškolský učiteľ. Je uznávaným odborníkom v oblasti bezpečnostných vied, o čom svedčí rozsiahly zoznam ďalších ohlasov a aktivít, kde je možno za najvýznamnejšie považovať organizovanie a garantovanie vedeckých podujatí, členstvo vo vedeckých výboroch konferencií, členstvo v národných i medzinárodných vedeckých a odborných organizáciách, členstvo vo vedeckých radách a členstvo v redakčných radách.

V závere svojich vystúpení oponenti na základe hodnotenej úrovne pedagogického, vedeckého a osobnostného profilu doc. JUDr. Jozefa Meteňka, PhD., odporučili vedeckej rade, aby na základe úspešného vymenúvacieho konania podala návrh na vymenovanie doc. doc. JUDr. Jozefa Meteňka, PhD., za profesora v odbore 8.3.1. ochrana osôb a majetku.

Doc. JUDr. Jozef Meteňko, PhD., poďakoval recenzentom za korektné posudky a za slová uznania. Povedal, že je to pre neho záväzok, aby príslušný vedný odbor aj naďalej rozvíjal.

Následne predseda inauguračnej komisie otvoril rozpravu, na ktorej sa mohli aktívne zúčastniť všetci prítomní na vymenúvacom konaní. Ako prvý sa do rozpravy prihlásil prof. Ing. Ferdinand Devínsky, DrSc., ktorý označil prednášku doc. Meteňka za veľmi inšpiratívnu. Poznamenal, že v súčasnosti sa šíria nové (tzv. dizajnérske) drogy, ktoré sú veľmi nebezpečné. Nevie prakticky nič o ich zložení ani o ich účinkoch. Práve preto predstavujú veľkú hrozbu. Inauguranta sa opýtal, ako na túto skutočnosť reagujú zložky Policajného zboru. V druhej otázke sa zaujímal o to, ako vníma vznik a vytváranie synergických vzťahov medzi represívnymi zložkami štátu a výskumnými centrami civilného sektoru.

Prof. JUDr. Jaroslav Ivor, DrSc., na základe dlhoročného osobného poznania uchádzača, sa plne stotožnil so závermi oponentov a súhlasí s udelením titulu profesor. Prednáška bola absolútne vyhovujúca a výstižná k zvolenej téme. Prof. Ivor nadviazal na prednášku, v ktorej doc. Meteňko prezentoval trendy vývoja kriminalistiky. Predmet kriminalistika bol označovaný ako 3 súčasti: kriminalistická taktika, kriminalistická technika a metodika. Prof. Ivor sa opýtal na názor inauguranta na toto delenie. Dnes sa skôr delí kriminalistika na 2 časti – taktiku a techniku. Vo svojom ďalšom vystúpení označil prof. Ivor doc. Meteňka za rodinné striebro akadémie, ktoré si treba strážiť. Verí, že budúci profesor bude predmet kriminalistiku aj naďalej rozvíjať vo svoj prospech aj v prospech celej spoločnosti.

Prof. Ing. Miroslav Lisoň, PhD., pozná doc. Meteňka dlhé roky, ešte zo študentských čias. Je to svedomitý a cieľavedomý človek. Požiadal ho, aby stručne charakterizoval význam procesu konštituovania kriminalistiky na proces konštituovania policajných vied.

Pani rektorka doc. JUDr. Lucia Kurilovská, PhD., poznamenala, že drogová trestná činnosť je v súčasnosti veľmi proklamovaná. Je pripravovaný samostatný zákon, v ktorom sú špecifikované jednotlivé drogy. Drogy vieme sledovať z hľadiska zloženia konkrétneho množstva látok, ktoré sú v nich pozitívne. Ďalej nadviazala na slová p. prof. Devínskeho. Inauguranta sa opýtala, ako by sa mali pomenovať nové drogy a ako by sa mohli do pripravovaného zákona dostať.

Doc. Meteňko postupne odpovedal na položené otázky. Problém nových drog je celospoločensky aktuálny. Napr. z Číny je v rámci normálnych obchodných vzťahov privezená priemyselná chemická látka. Operatívne sa zistí, že by mohlo ísť o zdravie ohrozujúcu nebezpečnú látku. Polícia operatívne zasiahne, príslušné orgány zaznačia látku do zoznamu nebezpečných látok, ktoré sú uvedené v prílohe zákona. Zistia, že látka tam zaznačená nie je, t. z. domnelo nevzniká žiadny negatívny následok. Doc. Meteňko uviedol aj ďalšie praktické problémy. Na hraniciach s Maďarskom bola zaistená dodávka 5 kg nebezpečnej látky, ktorá bola evidentne určená na redistribúciu na Slovensko a do ďalších krajín Európy. Dilerom však nebolo možné nič dokázať, vyhostili sme ich späť do Maďarska, kde s nimi tiež nič neurobili. Čo to znamená pre samotných dílerov? V prvom prípade to pre nich znamená, že majú otvorené dvere, robia si, „čo chcú“, a my nemáme nástroje na to, aby sme ich zaistili. Keď látku zaistíme, nevieme ju označiť, že to je droga, lebo nepoznáme dlhodobé účinky tej-ktorej látky. Pri nových drogách nevieme povedať, čo to s ľuďmi „urobí“, aká gramáž je nebezpečná. To je práve tá hrozba, s ktorou sa nevie právny systém vyrovnáť ani na Slovensku, ale ani inde vo svete. Priemyselne vyrobenú látku môže polícia zaistiť a označiť ako nebezpečnú. To je všetko, čo môže urobiť. Ďalším problémom pri distribúcii nových drog sú E-shopy a elektronické predajne. Objednávku čohokoľvek v akomkoľvek množstve Vám pošlú kamkoľvek. Stačí, že za dodávku zaplatíte. My nepoznáme ani účinok, ani množstvo potrebné na tento účinok, ako to bolo pri klasických drogách. Nevie povedať, aká dávka je pre život nebezpečná. Máme veľa prípadov úmrtí

mladých ľudí alebo ťažkého poškodenia zdravia. Policajný zbor úzko spolupracuje s Ministerstvom zdravotníctva pri zaznamenávaní týchto látok do zoznamu. Tento zoznam však nie je veľmi účinný. Z Číny príde zásielka nebezpečnej látky, ktorej zloženie zistíme na KEÚ PZ. Zaregistrujeme ju ako novú drogu. O mesiac však príde nová látka, v ktorej bol zmenený určitý reťazec, a tú už v zozname nemáme.

Do ďalšej rozpravy sa zapojil JUDr. Ladislav Križan, PhD., z Odboru znaleckej, tlmočnickej a prekladateľskej činnosti Ministerstva spravodlivosti SR. Ocenil prednášku doc. Meteňka. Konštatoval, že v zozname znalcov je okolo 4000 subjektov. Ministerstvo spravodlivosti SR pripravuje zmenu právnej úpravy. Doc. Meteňka sa opýtal, ako je možné optimalizovať náklady na znaleckú činnosť a aké by mali mať vzdelanie znalci z oblasti kriminalistiky. Podľa doc. Meteňka znalci by mali mať také vzdelanie, aby vedeli používať vedecké metódy. Požadovaná úroveň vzdelania znalca záleží najmä na forme odbornej činnosti, ktorú znalec vykonáva. Podľa doc. Meteňka by sme sa mali pokúsiť o to, aby znalci dosahovali 3. stupeň vysokoškolského vzdelania.

Prof. JUDr. Ivan Šimovček, CSc., člen inauguračnej komisie, poznamenal, že kriminalistika je veda, ktorá sa vyvíja dynamicky. Reaguje na požiadavky praxe. Metódy techniky a taktiky sa musia využívať v praxi, to je vlastne metodika. Kriminalistika má dosah aj mimo policajných činností, jej dosah je ďaleko širší. Využíva sa na súdoch, v prokuratúre a iných činnostiach.

Doc. Meteňka podporil aj kolega z Katedry kriminalistiky a forenzných vied APZ – PhDr. Martin Grons ký, PhD. Svoju podporu mu vyjadril aj člen inauguračnej komisie prof. Ing. Miroslav Rybář, DrSc. Ocenil aj jeho výborné jazykové znalosti.

Prednes samotnej inauguračnej prednášky, ako aj reakcie uchádzača na otázky a podnety členov komisie, vedeckej rady a prítomných hostí potvrdili pedagogickú a vedeckú erudíciu menovaného. Keďže v rozprave nezazneli ďalšie konkrétne otázky, predseda inauguračnej komisie ukončil verejnú rokovanie, ktoré po prestávke pokračovalo neverejnou časťou.

Predseda inauguračnej komisie potom predniesol závery inauguračnej komisie so záverom „Navrhnuť vedeckej rade A PZ schváliť návrh na vymenovanie doc. JUDr. Jozefa Meteňka, PhD., za profesora v odbore 8.3.1 ochrana osôb a majetku.“

Vedecká rada Akadémie Policajného zboru rozhodla tajným hlasovaním schváliť návrh na vymenovanie doc. JUDr. Jozefa Meteňka, PhD., za profesora v odbore 8.3.1. ochrana osôb a majetku.

*Ing. Eva Kunovská
Akadémia Policajného zboru v Bratislave
Oddelenie vedy a vedeckých projektov
e-mail: eva.kunovska@minv.sk*